

РЕШЕНИЕ

№ 37483

гр. София, 29.09.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43 състав, в
публично заседание на 16.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова, като разгледа дело номер **7544** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/, във връзка с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.
Образувано е по жалба на Г. В. Х., [дата на раждане], гражданка на Р. федерация, ЛНЧ [ЕГН], срещу Решение № 868/01.06.2026 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от ЗУБ ѝ е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.
В жалбата се излагат доводи за неправилност и незаконосъобразност на административния акт, като постановен при съществено нарушение на административнопроизводствените правила и неправилно приложение на материалния закон. Поддържа се, че административният орган не е извършил пълна и индивидуална преценка на изложената бежанска история и на представените доказателства, свързани с риска жалбоподателката да бъде мобилизирана поради притежаваното от нея медицинско образование и военен билет. Твърди се, че не е отчетено обстоятелството, че тя е получила призовки от военен комисариат, както и че поради своите професионални квалификации попада в категорията на военнообвързаните медицински лица. Навеждат се доводи и относно изразената от нея антивоенна позиция, украинския ѝ произход по майчина линия, положението в [населено място], както и относно психологическото ѝ състояние. Искане се отмяна на оспореното решение и връщане на преписката на административния орган.
В съдебно заседание жалбоподателката, редовно призована, се явява лично и се представлява от адв. К. и от съпруга си Р. Б.. Адв. К. поддържа жалбата и моли Съда да отмени оспорваното решение и да върне преписката за ново произнасяне. Р. Б. заявява, че е сключил граждански брак с жалбоподателката на 01.05.2025 г., че има българско гражданство и че двамата живеят

съвместно в [населено място] от месец май 2025 г. Посочва, че са предприели действия във връзка с издаване на виза тип „D“, както и че жалбоподателката е била жертва на тежко посегателство на територията на Република България.

Ответникът – председателят на ДАБ при МС, чрез юрк. К., оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. Моли оспореното решение да бъде оставено в сила, като поддържа, че административният орган е събрал относимите доказателства, обсъдил е бежанската история и правилно е приел, че не са налице предпоставките по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, съобразно чл. 235, ал. 2 ГПК, във връзка с чл. 144 АПК, приема за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано по молба за предоставяне на международна закрила с рег. № ПМЗ-ОК-173/15.01.2025 г., подадена от Г. В. Х., [дата на раждане] в Ч. област, Р. федерация, гражданка на Р. федерация, руския по народност, православна по вероизповедание, ЛНЧ [ЕГН]. Личните ѝ данни са установени въз основа на представен национален паспорт. В производството са представени военен билет, призовка за явяване на медицинска комисия, документи за придобито образование и професионална квалификация, документи за самоличност, самолетни билети и материали относно обстановката в К. и [населено място].

Жалбоподателката е живяла в [населено място]. Притежава медицинско образование и професионална квалификация като фелдшер-лаборант, както и образование по фармация. Във връзка с медицинската си квалификация е водена на военен отчет и притежава военен билет.

В проведените с нея интервюта посочва, че през 2024 г. на адрес, на който преди това е живяла, са били получени призовки от военния комисариат. По нейни данни първата е била свързана с преминаване на медицински преглед, а впоследствие е получена и друга призовка. Представена е призовка, изпратена ѝ като снимка от бившия ѝ съпруг.

Жалбоподателката заявява, че не желае да участва във военните действия на Р. федерация в У. Посочва, че по майчина линия има украински произход и че конфликтът противоречи на нейните морални и човешки разбирания. Заявява също, че в [населено място] живее в близост до военни обекти и е преживявала ракетни атаки, в резултат на които е развила тревожност и панически състояния.

Същевременно от изложеното от самата жалбоподателка се установява, че в Р. федерация тя не е била задържана, арестувана, съдена или осъждана. Не твърди срещу нея да е било образувано наказателно или административно производство поради политическите ѝ възгледи или поради отказ да изпълни военна служба. Не е била подлагана на физическо насилие от държавните органи и не сочи да е била член на политическа партия или организация.

От проведеното първоначално интервю е видно и че жалбоподателката не е осъществявала публично изразена политическа дейност срещу руските власти. На въпрос дали е членувала в политическа партия е отговорила отрицателно, а на въпрос за проблеми с официалните власти – също е отговорила отрицателно. Тя е посочила като основен мотив нежеланието да бъде привлечена във военна служба и опасенията, свързани с живота в С..

На 10.09.2024 г. Х. е напуснала Р. федерация легално, като е пътувала със самолет през С. П. и М. до Е., а оттам до С.. От България впоследствие е отпътувала за Ф., където е подала молба за закрила. На 14.01.2025 г. е върната в Република България по реда на Регламент /ЕС/ № 604/2013, след което е подала молба за международна закрила пред ДАБ.

Първоначално молбата е разгледана в ускорено производство и с Решение № УП-ОК-1/04.02.2025 г. на интервюиращ орган е отхвърлена като явно неоснователна.

С Решение № 33488/14.10.2025 г. по адм. дело № 3233/2025 г. на Административен съд София-град този административен акт е отменен и преписката е върната за разглеждане на молбата по

общия ред. Съдът е приел, че наличните твърдения не позволяват молбата да бъде квалифицирана като явно неоснователна и че следва да бъдат разгледани личното положение на кандидатката и новопредставените доказателства.

След връщане на преписката производството е продължило по общия ред. Проведено е ново лично интервю и са обсъдени обстоятелствата относно медицинската квалификация на жалбоподателката, военния ѝ отчет, представената призовка, брака ѝ и психологическото ѝ състояние.

На 01.05.2025 г. жалбоподателката е сключила граждански брак с Р. М. Б.. В съдебното производство се установява, че двамата живеят съвместно в Република България.

По преписката е приложена и психологическа оценка от Фондация „А.“, според която при жалбоподателката е установена тревожност с клинично значение и депресивна симптоматика, повлияна от преживяни травматични събития. При предходното съдебно разглеждане това доказателство е било отчетено като относимо към уязвимостта ѝ.

С Решение № 868/01.06.2026 г. председателят на ДАБ при МС е отказал на Г. В. Х. предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

За да постанови този резултат, административният орган е приел, че спрямо жалбоподателката не е осъществено преследване по признаците, предвидени в чл. 8, ал. 1 ЗУБ, както и че не е установен реален риск от бъдещо такова. Обсъден е въпросът за военния ѝ статус и за представената призовка, като органът е приел, че от нея не се установява взето спрямо жалбоподателката индивидуално решение за мобилизация или изпращане във военни действия.

В хода на съдебното производство е представена справка с № МД-02-334/04.09.2026 г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ относно актуалното положение в Р. федерация. Справката съдържа информация относно военната регистрация, видовете призовки, мобилизацията, административната и наказателната отговорност при неизпълнение на задължения във връзка с военната служба и развитието на въоръжения конфликт.

При така установеното от фактическа страна Съдът стигна до следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима. Оспореното решение е връчено на жалбоподателя на 11.06.2026 г., а жалбата е подадена на 18.06.2026 г. чрез административния орган, в срока по чл. 84, ал. 3 от ЗУБ, от лице, което има правен интерес от оспорването, и срещу административен акт, подлежащ на съдебен контрол.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а проверява законосъобразността на административния акт на всички основания по чл. 146 АПК. В този обхват съдът следва да провери дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно приложение на материалния закон и в съответствие с целта на закона.

Оспореното решение е издадено от компетентен орган – председателя на ДАБ при МС, който съгласно чл. 48, ал. 1 от ЗУБ е компетентен да предоставя, отказва, отнема и прекратява международна закрила в Република България. Актът е постановен в писмена форма и съдържа фактическите и правните основания за издаването му. В решението са изложени данните за самоличността на чужденката, съдържанието на бежанската ѝ история, събраните доказателства, информацията относно държавата по произход, както и мотивите на административния орган относно липсата на предпоставки за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Не се установяват съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Жалбоподателката е била регистрирана по реда на ЗУБ, връчени са ѝ указания относно процедурата, правата и задълженията ѝ, проведено е лично интервю с участието на преводач на

разбираем за нея език, предоставена ѝ е възможност да изложи причините, поради които търси международна закрила. От протоколите и материалите по преписката се установява, че интервюто е проведено по начин, позволяващ на кандидата да представи бежанската си история, да отговори на поставените въпроси и да изложи личните си опасения при евентуално завръщане в Р.. Няма данни правото ѝ на участие в производството или правото ѝ на защита да са били ограничени.

Не се установява и неизпълнение на задължителните указания, дадени с Решение № 33488/14.10.2025 г. След отмяната на първоначалния акт молбата е разгледана в общо производство, проведено е ново интервю и са обсъдени относимите доказателства. Предходното решение не съдържа задължително указание на жалбоподателката да бъде предоставена международна закрила, а указание молбата ѝ да бъде разгледана по надлежния процесуален ред и да бъдат изследвани релевантните обстоятелства.

По същество спорът се свежда до това дали изложените от жалбоподателката факти обуславят наличие на основания за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8 ЗУБ или хуманитарен статут по чл. 9 ЗУБ.

Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ статут на бежанец се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава. От тази разпоредба следва, че за предоставяне на статут на бежанец не е достатъчно чужденецът да се намира извън държавата си по произход и да не желае да се върне в нея. Необходимо е да се установят основателни опасения от преследване, които са в причинна връзка с някой от изрично посочените в закона признаци.

Преследването по смисъла на чл. 8, ал. 4 ЗУБ следва да представлява нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост. Законът изрично включва сред възможните действия на преследване наказателно преследване или наказание за отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпление или деяние, попадащо в изключващите клаузи.

Основният спорен въпрос е дали с оглед медицинската квалификация на жалбоподателката, военния ѝ билет, представената призовка и нежеланието ѝ да бъде включена във военните действия съществува основателен страх от преследване при завръщането ѝ в Р. федерация.

Съдът намира за необходимо да посочи, че не може да бъде възприет общ извод, че жена с медицинско образование по принцип не може да бъде мобилизирана. Представената информация за държавата по произход съдържа данни, че част от жените с медицински специалности подлежат на военна регистрация и могат да бъдат включени във военния резерв. Това обстоятелство следователно е относимо и изисква индивидуална преценка.

От него обаче не следва автоматично, че всяка жена с медицинско образование в Р. федерация е изложена на реална опасност да бъде мобилизирана и изпратена във военни действия.

Именно такава индивидуализирана опасност по отношение на Х. не е установена.

От представената по делото призовка не се установява тя да представлява мобилизационно предписание или решение за включване във военна част. Документът е свързан с явяване във военен комисариат и медицински преглед. В него липсват данни за конкретно военно формирование, длъжност, място и дата за явяване за изпълнение на военна служба или за отправяне към зоната на военни действия.

Не е представено решение на мобилизационна комисия, заповед за зачисляване във въоръжените сили, договор за военна служба или друг индивидуален акт, от който да следва, че спрямо

жалбоподателката е било взето решение за мобилизиране.

Съдът съобразява и обстоятелството, че след твърдяното неявяване по призовката спрямо жалбоподателката не е било образувано наказателно или административно производство, тя не е била обявена за издирване и не ѝ е наложена забрана за напускане на страната. Напротив, напуснала е Р. федерацията легално със собствения си паспорт, като е преминала през две от основните международни летища в страната.

Това обстоятелство не изключва по принцип възможността бъдещ риск да възникне впоследствие, доколкото международната закрила има превантивен характер. То обаче е относимо при оценката дали действията на властите спрямо конкретния кандидат са достигнали степен, при която опасенията от преследване могат да бъдат определени като обективно основателни.

Съдът отчита и практиката на Съда на Европейския съюз по дело C-238/19, EZ, според която отказът от военна служба може да има връзка с политическо мнение и при определени условия наказателното преследване или наказанието за такъв отказ да представлява преследване по смисъла на Директива 2011/95/ЕС. От решението обаче не следва автоматична презумпция, че всяко лице, което не желае да участва във военни действия, отговаря на условията за предоставяне на статут на бежанец. Необходимо е да бъдат установени конкретните обстоятелства относно задължението за военна служба, възможното участие във военните действия, последиците от отказа и връзката с някой от основанията за преследване.

В настоящия случай тази фактическа основа липсва.

Не е установено жалбоподателката да е била мобилизирана, да ѝ е възложена конкретна военна функция или срещу нея да е предприето наказателно преследване за отказ да изпълни такава функция.

Не се установява и антивоенните ѝ убеждения да са били изразявани по начин, който я е поставил в ползрението на държавните органи. Жалбоподателката не е участвала в политическа партия или антивоенна организация, не сочи участие в публични протести, санкционирани публикации или образувани срещу нея производства поради критика към войната. Наличието на морално и политическо несъгласие с военните действия е несъмнено релевантно за субективния елемент на опасението, но при липса на други конкретни факти не е достатъчно само по себе си да установи обективно основателен страх от преследване.

Не обосновава основание за бежански статут и обстоятелството, че жалбоподателката сочи украински произход по майчина линия. От собствените ѝ изявления не се установява в Р. федерацията да е била преследвана или дискриминирана поради произхода си. Не са представени доказателства държавните органи да са ѝ приписвали украинска национална или политическа идентичност и по тази причина да са предприемали действия срещу нея.

При тези данни съдът приема, че не са налице материалноправните предпоставки по чл. 8, ал. 1 ЗУБ.

Не са налице и основания за предоставяне на хуманитарен статут.

Съгласно чл. 9, ал. 1 ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, изразяващи се в смъртно наказание или екзекуция, изтезание, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, или тежки заплахи срещу живота или личността му като цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт.

Не се установява жалбоподателката да е изложена на опасност от смъртно наказание или екзекуция. Не се установява и конкретен риск от изтезание, нечовешко или унижително отнасяне

или наказание.

Представената психологическа оценка установява наличие на тревожност, депресивни прояви и преживяна травма и е относима към квалифицирането на жалбоподателката като уязвимо лице. Това обстоятелство не следва да бъде омаловажавано. Същевременно от него само по себе си не следва, че при връщане в държавата по произход тя ще бъде подложена на действие, което достига прага на тежко посегателство по чл. 9, ал. 1, т. 2 ЗУБ.

От доказателствата се установява, че част от психологическата симптоматика е свързана и с травматично събитие, настъпило на територията на Република България. Това събитие е релевантно към нейното актуално психическо състояние и специални потребности, но не представлява действие на субект на преследване в държавата по произход.

Не са налице и предпоставките по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ.

Съгласно практиката на Съда на Европейския съюз по дело C-465/07, Е., реалната опасност по чл. 15, б. „в“ от Директива 2011/95/ЕС може по изключение да се счита за установена, когато степента на характеризиращото въоръжения конфликт безогледно насилие достигне толкова високо равнище, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се счита, че цивилно лице само поради присъствието си в съответната държава или регион би било изложено на реална опасност от тежки и личи заплахи.

С решение по дело C-285/12, Diakité СЕС приема автономно понятие за въоръжен конфликт за целите на субсидиарната закрила, като преценката отново е обусловена от реалното ниво на насилието и индивидуалната опасност за цивилното лице.

Безспорно войната между Р. федерация и У. продължава, а [населено място] и К. са засегнати от военни действия и атаки. Жалбоподателката е представила сведения и материали за военни обекти в близост до местоживеенето ѝ и за удари в района.

Същевременно за преценката по чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ е от значение държавата на произход на кандидата. Жалбоподателката е гражданка на Р. федерация и по делото не се установява да е обективно ограничена да пребивава единствено в С.. Преди да напусне държавата е пътувала свободно през други части на Р. федерация. От актуалната информация не се установява на територията на Р. федерация като цяло да е налице степен на безогледно насилие, която поставя всяко цивилно лице, единствено поради присъствието му там, в реална опасност по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 3 ЗУБ.

Съдът съобразява при постановяване на решението и настъпилите след издаването на административния акт обстоятелства и актуалната информация относно държавата по произход.

Това съответства и на чл. 46, § 3 от Директива 2013/32/ЕС и практиката на Съда на Европейския съюз по дело C-585/16, А., според която съдебното производство следва да осигури пълно и експлицитно разглеждане както на фактическите, така и на правните въпроси, включително на настъпили след административното решение обстоятелства.

Представената в съдебното заседание справка от 04.09.2026 г. съдържа актуализирана информация за режима на военна регистрация, призоваването и последиците при неизпълнение на задълженията. Съдът намира, че тази информация следва да бъде съотнесена към индивидуалния профил на кандидата, а не разглеждана изолирано.

Именно при това съпоставяне не се установява жалбоподателката към настоящия момент да е адресат на мобилизационна мярка или да съществуват други конкретни данни, че ще бъде принудително изпратена за участие във военни действия.

Обстоятелството, че жалбоподателката е сключила граждански брак с български гражданин и двамата живеят съвместно в Република България, е от значение за нейния личен и семеен живот. То обаче не е самостоятелно основание за предоставяне на международна закрила по чл. 8 или чл.

9 ЗУБ. Правният режим на международната закрила не следва да се смесва с режима за разрешаване на пребиваване на член на семейство на български гражданин.

Следователно евентуалните права на жалбоподателката във връзка с брака ѝ следва да бъдат преценявани в съответното производство по приложимото законодателство за пребиваване на чужденци, но не могат да обосноват предоставяне на бежански или хуманитарен статут при липса на материалноправните предпоставки за това.

С оглед на изложеното съдът приема, че административният орган е достигнал до правилен краен извод, че спрямо Г. В. Х. не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8 ЗУБ или хуманитарен статут по чл. 9 ЗУБ.

Оспореното решение е постановено от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на съществениите административнопроизводствени правила и в съответствие с материалния закон и целта на закона, поради което жалбата е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

Така мотивиран, Административен съд София - град, 43 състав,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Г. В. Х., [дата на раждане] , гражданка на Р. федерация, ЛНЧ [ЕГН], срещу Решение № 868/01.06.2026 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4 от Закона за убежището и бежанците ѝ е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: